

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/226/2022
Identifikačné číslo spisu:	5321200482
Dátum vydania rozhodnutia:	25.07.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:5321200482.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne P. I., narodenej XX. Q. XXXX, J. XXXX, zastúpenej advokátom Mgr. Michalom Mozolíkom, Čadca, Palárikova 1449, proti žalovaným 1/ D.. X. Š., narodenému XX. P. XXXX, J. XXX, zastúpenému advokátom JUDr. Antonom Kupšom, Čadca, Moyzesova 34, 2/ Š. A., narodenej XX. P. XXXX, J. XXXX, o zaplatenie 502,14 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 8C/12/2021, o dovolaní žalovaného 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 19. mája 2022 sp. zn. 9Co/33/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému 1/ v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 10. novembra 2021 č. k. 8C/12/2021-93 zaviazal žalovaného 1/ zaplatiť žalobkyni sumu 502,14 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a voči žalovanej 2/ žalobu zamietol. Žalobkyni zároveň priznal voči žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a žalobkyňu zaviazal k náhrade trov konania žalovanej 2/ v celom rozsahu. Pri rozhodovaní vo veci vychádzal z ustanovenia § 829 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), keď konštatoval, že žalobkyni vznikol nárok na úhradu podielu na hospodárení združenia založeného zmluvou o združení vo výške 502,14 eur tak, ako to vyplynulo z vyúčtovania hospodárenia za rok 2017, ktorý bol uvedený v Hospodárskej správe zo dňa 18. februára 2018. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že žalovaný 1/ ako predseda združenia je oprávnený disponovať s finančnými prostriedkami vedenými na účte združenia, a preto tohto účastníka zaviazal k úhrade žalovanej pohľadávky. Žalovaná 2/ v rozhodnom období nebola a ani ku dňu rozhodovania súdu nie je členkou združenia, a preto voči nej žalobu ako nedôvodnú zamietol. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného 1/ rozsudkom z 19. mája 2022 sp. zn. 9Co/33/2022 rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výrokoch, ktorými zaviazal žalovaného 1/

zaplatiť žalobkyni sumu 502,14 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a žalobkyni priznal voči žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil. V ostatných častiach odvolaním nenapadnutých (výroky II. a IV.) ponechal prvoinštančný rozsudok nedotknutý. Zároveň žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému 1/ v rozsahu 100 %. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci. Uviedol, že súd prvej inštancie sa síce nevyporiadal s námietkou premlčania vznesenou v priebehu prvoinštančného konania zo strany žalovaného 1/, ale toto jeho pochybenie nemalo vplyv na vecnú správnosť rozsudku. Medzi stranami bolo nesporným, že hospodárska správa za rok 2017 bola prednesená na Valnom zhromaždení združenia dňa 18. februára 2018, a teda 3-ročná premlčacia lehota na uplatnenie práva v zmysle ustanovenia § 101 OZ začala žalobkyni plynúť dňa 19. februára 2018, kedy si svoje právo mohla uplatniť po prvý raz. Žalobu podala žalobkyňa dňa 19. februára 2021, teda v rámci 3-ročnej premlčacej lehoty, a preto ani odvolací súd na vznesenú námietku premlčania prihladiť nemohol. Ďalej poukázal na to, že otázka zodpovednosti za vzniknutú pohľadávku je otázkou právnou, súd nie je viazaný právnym posúdením (v tomto prípade solidárnou zodpovednosťou), a preto ani nemožno konštatovať, že by v danom prípade súd prvej inštancie rozhodol v rozpore s ustanovením § 216 ods. 1 CSP. Súd prvej inštancie v dôvodoch svojho rozhodnutia (v bodoch 10. a 11.) uviedol, z ktorých konkrétnych dôkazov vychádzal, i to, akými úlohami sa riadil, keď ustálil výlučnú zodpovednosť žalovaného 1/, s ktorými dôvodmi sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil. Napokon dodal, že pokiaľ i medzičasom došlo k obmedzeniu dispozície s finančnými prostriedkami na účte združenia z dôvodu prebiehajúceho trestného konania, táto okolnosť nemá vplyv na vecnú správnosť prvoinštančného rozhodnutia, lebo nemôže byť na ujmu žalobkyne skutočnosť, že porušením povinnosti žalovaného 1/ nedošlo k vyplateniu jej nárokov súvisiacich s hospodárskymi výsledkami združenia. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný 1/ (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1. Namietal, že v odvolaní predložil dôkaz, z ktorého vyplýva, že žalobkyňa si svoj nárok uplatnila neoprávnene. Odvolací súd sa len formálne obmedzil na konštatovanie, že sa stotožňuje s dôvodmi odôvodnenia súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 2 CSP. Mal za to, že napadnuté rozhodnutie postráda zrozumiteľné dôvody, pričom odvolací súd sa nedostatočným spôsobom zaoberal skutkovou, ako i procesnou stránkou veci. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľ namietal, že odvolací súd sa nezaoberal ustanoveniami Zmluvy o združení ZVSL Raková Stred I., pričom Ústavou SR je garantovaná autonómia vôle zmluvných subjektov. V danom prípade mal odvolací súd rešpektovať špecifiká, ktoré boli dohodnuté uvedenou Zmluvou, a to najmä s poukazom na ustanovenie čl. VI bod 7 Zmluvy, z ktorého vyplýva, že výbor združenia riadi činnosť združenia, za svoju činnosť zodpovedá valnému zhromaždeniu a vykonáva správu majetku.

3.2. Na základe uvedeného dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dovolacia námietka týkajúca sa dokazovania je nedôvodná, pretože odvolací súd v potrebnom rozsahu vykonal dokazovanie. Odôvodnenie napadnutého rozsudku považovala za dostačujúce a zrozumiteľné. Ďalej konštatovala, že uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP nie je vymedzený v zmysle § 432 CSP, keďže nebola zrozumiteľne nastolená a náležite špecifikovaná žiadna relevantná právna otázka. Napokon dovolanie nie je prípustné ani podľa § 422 ods. 1 písm. a) CSP, pretože napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy. Preto navrhla, aby dovolací súd podané dovolanie odmietol, prípadne zamietol ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

9. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Dovolateľ vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal nedostatočné a nezrozumiteľné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia a poukazoval na predložený dôkaz spĺňajúci podmienky podľa § 366 písm. c) a d) CSP, ktorým preukazoval, že žalobkyňa si svoj nárok uplatnila neoprávnene.

12. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

13. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne

námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26., 5Cdo/57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

14. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

15. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné či nedostatočne odôvodnené. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, z akých skutkových zistení a právnych úvah vychádzal, keď dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie o danosti uplatneného peňažného nároku žalobkyne.

15.1. Odvolací súd v odôvodnení výslovne konštatoval, že sa v zmysle § 387 ods. 2 CSP stotožňuje s prvoinštančným odôvodnením týkajúcim sa skutkových zistení, vyhodnotenia rozhodujúcich skutočností a právneho posúdenia veci. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalovaného 1/ o porušení § 216 ods. 1 CSP uviedol, že otázka zodpovednosti za vzniknutú pohľadávku je otázkou právnou, súd nie je viazaný právnym posúdením (v tomto prípade solidárnou zodpovednosťou), a preto nebolo podľa jeho názoru možné konštatovať, že by v danom prípade súd prvej inštancie rozhodol v rozpore s ustanovením § 216 ods. 1 CSP. S poukazom na body 10. a 11. odôvodnenia prvoinštančného rozsudku dodal, že súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí uviedol, z ktorých konkrétnych dôkazov vychádzal, i to, akými úlohami sa riadil, keď ustálil výlučnú zodpovednosť žalovaného 1/. Odvolací súd sa s týmto záverom napokon aj v celom rozsahu stotožnil. Pokiaľ išlo o námietku ohľadom zákazu disponovať s finančnými prostriedkami združenia na základe príkazu Okresnej prokuratúry Čadca, odvolací súd konštatoval, že aj keď medzičasom došlo k obmedzeniu dispozície s finančnými prostriedkami na účte združenia z dôvodu prebiehajúceho trestného konania, táto okolnosť nemá vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, lebo nemôže byť na ujmu žalobkyne skutočnosť, že porušením povinnosti žalovaného 1/ nedošlo k vyplateniu jej nárokov súvisiacich s hospodárskymi výsledkami združenia. Nad rámec vád vytýkaných v podanom odvolaní odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie sa v dôvodoch svojho rozhodnutia nevyporiadal s námietkou premlčania vznesenou v priebehu prvoinštančného konania zo strany žalovaného 1/, no napriek tomu vyslovil záver, že toto pochybenie nemalo vplyv na vecnú správnosť rozsudku. Uviedol, že medzi účastníkmi bolo nesporným, že hospodárska správa za rok 2017 bola prednesená na Valnom zhromaždení združenia dňa 18. februára 2018, a teda 3-ročná premlčacia lehota na uplatnenie práva v zmysle ustanovenia § 101 OZ začala žalobkyňi plynúť dňa 19. februára 2018, kedy si svoje právo mohla uplatniť po prvý raz. Preto uzavrel, že pokiaľ žalobu podala žalobkyňa dňa 19. februára 2021, teda v rámci 3-ročnej premlčacej lehoty, na vznesenú námietku premlčania ani prihliadnuť nemohol.

15.2. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje

rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu sa vysporiadalo s podstatnými (a s ohľadom na § 366 CSP zároveň prípustnými - vid' ďalší výklad) odvolacími námietkami a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Myšlienkový postup odvolacieho súdu je dostatočne vysvetlený s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z uvedeného je teda zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalovaný 1/ sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnil a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so závermi vyjadrenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

16. Dovolateľ ďalej namietal, že v odvolaní preukázal, že žalobkyňa si svoj nárok uplatnila neoprávnene. Z obsahu tejto námietky možno vyvodíť, že rozporuje správnosť napadnutého rozhodnutia po vecnej stránke, resp. nesprávne právne posúdenie veci. K tomu dovolací súd uvádza, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie vecí prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

16.1. V tomto kontexte hodno zdôrazniť, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie vecí nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (porov. R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (vid' R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/70/2014). Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

17. Pokiaľ dovolateľ v podanom dovolaní argumentoval, že v odvolaní predložený dôkaz (Zápisnica zo zasadnutia výboru Združenia súkromných vlastníkov lesov Raková Stred I. z 28. februára 2019) spĺňa podmienku § 366 písm. c) a d) CSP, dožadoval sa tým pripustenia tzv. novôt v odvolacom konaní.

18. Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí (§ 154 CSP). V sporovom konaní sa uplatňuje zásada koncentrácie konania, ktorá znamená, že prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany sú koncentrované vo fáze konania pred súdom prvej inštancie, ktoré s odvolacím konaním predstavuje jeden celok. V materiálnom zmysle zákonná koncentrácia konania znamená, že vyhlásenie dokazovania za skončené pred súdom prvej inštancie predstavuje moment v dokazovaní, po ktorom už na účely ďalšieho čiže odvolacieho konania nebudú v zásade nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany prípustné. Zákonná koncentrácia konania je totožná s princípom neúplnej apelácie, ktorý platí pre odvolacie sporové konanie.

19. Na druhej strane, odvolací súd je aj počas odvolacieho konania povinný prihliadať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré doteraz neboli použité, ale len vtedy, ak sa týkajú procesných podmienok, vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP). Právo tzv.

novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie nastavené reštriktívne ako výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie (I. ÚS 10/2017). Zároveň z povahy predmetných ustanovení vyplýva, že ak odvolateľ v odvolaní vymedzí odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), e) až h) CSP, právo na uvedenie prípadných novôt bude podmienené nezavinením doterajšieho nepoužitia týchto skutočností a dôkazov. Bude teda úlohou odvolateľa v odvolaní a protistrany vo vyjadrení k odvolaniu dokázať, že nové prostriedky procesného útoku a nové prostriedky procesnej obrany, ktoré uvádzajú „až teraz“, nemohli v doterajšom priebehu konania použiť bez svojej viny. Ak tento predpoklad úspešne nesplnia, na novoty nebude môcť odvolací súd prihliadnuť.

20. Z obsahu posudzovaného spisu vyplýva, že strany boli náležite poučené o povinnosti uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí (§ 154 CSP). Obidve strany na pojednávaní konanom 10. novembra 2021 (č. I. 90 spisu) pred súdom prvej inštancie zhodne vyhlásili, že nemajú žiadne dokazné návrhy (t.j. ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania), na čo súd po záverečných prednesoch vyhlásil dokazovanie za skončené. Dovolateľ následne v podanom doplnení odvolania predložil predmetný listinný dôkaz - Zápisnicu z mimoriadneho zasadnutia výboru Združenia súkromných vlastníkov lesov Raková Stred I. z 28. februára 2019, ktorým preukazoval dôvodnosť uplatnených odvolacích dôvodov podľa § 365 písm. f) a písm. g) CSP.

21. S ohľadom na vyššie prezentované interpretačné východiská [v prípade odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), e) až h) CSP pripustenie prípadných novôt je podmienené nezavinením doterajšieho nepoužitia týchto skutočností a dôkazov] bolo potom povinnosťou žalovaného 1/ preukázať, že uvedený listinný dôkaz bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Keďže takáto argumentácia v podanom odvolaní (a doplnení odvolania) absentovala, pričom dovolateľ tento nedostatok nezhojil ani v rámci podaného dovolania, je namieste záver, že predmetný dôkaz nemá charakter novoty v odvolacom konaní špecifikovanej v § 366 CSP, a preto nebolo možné na neho v odvolacom konaní prihliadať. Dovolací súd pripúšťa, že odvolací súd sa s predloženým listinným dôkazom v odôvodnení nijako nevysporiadal, avšak vzhľadom na zákonnú povinnosť odvolacieho súdu neprihliadať na takýto dôkaz, nedosiahol tento nedostatok odôvodnenia v konečnom dôsledku takú intenzitu, aby bol spôsobilý zasiahnuť do práva žalovaného 1/ na spravodlivý súdny proces. Ak totiž procesný úkon strany, ktorý podlieha koncentrácii konania, nie je vykonaný včas, nespôsobuje žiadne procesnoprávne účinky, a teda opomenutie vyporiadania sa s ním v odôvodnení nemôže svedčiť o arbitrárnosti daného rozhodnutia.

22. Dovolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že nie každé procesné pochybenie súdu znamená, že bolo porušené právo na spravodlivý proces; ak súd síce nepostupoval správne, ale v dôsledku tohto nesprávneho postupu nedošlo k takej intenzite zásahu, že ho nemožno hodnotiť ako porušenie práva na spravodlivý proces, nie je namieste, aby došlo k naplneniu predpokladov pre tento dôvod zmätočnosti. O naplnení dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP pôjde vtedy, ak postup súdu, ktorý znemožní realizáciu práv strany sporu, dosiahne takú intenzitu, ktorá odôvodňuje záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé; v danej veci však o takýto prípad nešlo.

23. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaný 1/ neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

24. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

25. V zmysle § 422 ods. 1 písm. a) a b) CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy a v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

26. Citované ustanovenie obmedzuje prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie vecí tzv. majetkovým censuom (ratione valoris). Limituje prípustnosť dovolania určením výšky sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu, pričom túto výšku viaže na desaťnásobok minimálnej mzdy vo všetkých sporoch, ktorých predmetom je peňažné plnenie. To znamená, že pokiaľ je dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o peňažnom plnení, je dovolací prieskum pre nesprávne právne posúdenie vecí možný, len ak peňažné plnenie prevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy.

27. Podľa § 9b ods. 1 písm. a) zákona č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších zmien a doplnení (účinného v čase doručenia žaloby v prejednávanej veci súdu 19. februára 2021) na rok 2021 sa ustanovuje suma mesačnej minimálnej mzdy na 623 eur.

28. V danom prípade uskutočneniu meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia podľa § 421 ods. 1 CSP bránilo ustanovenie § 422 ods. 1 písm. a) CSP. V prejednávanej veci bol dovolaním napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu o peňažnom plnení vo výške 502,14 eur, pričom desaťnásobok minimálnej mzdy ku dňu podania žaloby na súde prvej inštancie (t. j. 19. februára 2021) je 6 230 eur. Z uvedeného vyplýva, že výška predmetu dovolacieho konania neprevyšuje zákonom stanovenú hranicu majetkového cenu obmedzujúceho prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP pri peňažnom plnení (ratione valoris), preto je prípustnosť dovolania žalovaného 1/ v zmysle § 422 ods. 1 písm. a) CSP vylúčená.

29. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaného 1/ odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

30. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

31. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.